

NARODNA STRAŽA

UREDNIŠTVO I UPRAVA: „NARODNA STRAŽA“
SIBENIK. — RUKOPISI SE NE VRAĆAJU. — NE-
BILJEGOVANA SE PISMA NE PRIMAJU.

IZLAZI SVAKE SUBOTE
POJEDINI BROJ Kr. 6.

PRETPLATA „NARODNE STRAŽE“ IZNOSI GO-
DIŠNJE Kr. 200. — ZA INOZEMSTVO Kr. 400.
OGLASI PO CIJENIKU.

Br. 18.

Šibenik, 19. svibnja 1923.

God. III.

Politički položaj.

Kroz zadnju nedjelju nema nikakve promjene u političkoj situaciji. Sjednica Narodne Skupštine od utorka prošla je relativno dosta glatko. Na njoj su verificirani, kako izgleda, samo nesporni mandati. Izvještaji štampe o tome nijesu potpuni, jer bi po nekim novinama izgledalo, kao da su svi mandati verificirani, što ne bi moglo biti. No to je sporedno. Glavno je, da nije bilo žestokih sukoba, koje se moglo očekivati obzirom na strašnu bojovnost demokrata. Vidi se, da se ne je tako vruće, kako se kuha.

Ova prva aktivna sjednica Nar. Skupštine opravdava očekivanje, da će ona moći da dalje uspješno radi. Nastajna je sjednica uređena za utork 22. ov. mj.

Rad oko sporazuma radikala sa revizionističkim blokom izgleda, da se ipak nastavlja. Dokaz su tome česte konferencije među političarima s jedne i druge strane. Radikali su opet — kaže se — poslali u Zagreb Gjurčića i Janjića, a Radici je na uzvrat poslao u Beograd poslanike Krnjevića i Kovačevića. U četvrtak je pošao u Zagreb privremeni predsjednik Skupštine dr Peleš sa osobitom misliom. Korošec imao je dugih razgovora sa Pašićem i Janjićem. Po svim ovim kretanjima jasno je, da se radi ipak nekom intenzivnosti, ali sve tako tajno, da ništa konkretno ne prodire u javnost. Ova tajnovitost može lako da znači, da i nema ništa konkretno u svemu tomu komešanju.

Radićeva stranka održala je sasta-

nak uprave i poslanika iz Zagreba. Kao rezultat toga sastanka izašao je preobilan komuniquej, u komu se u suštini utvrđuje, da se uopće nijesu još ni vodili kakvi pregovori sa radikalima za sporazum i stavlja se u izgled, da će se ovi pregovori povesti istom nakon novih izbora, koji bi se imali obaviti u jesen i to sa parolom: sporazum. Ovo je slaba utjeha za svakoga, koji iskreno želi sporazum. Zbilja se dakle nije ništa učinilo kroz ova dva mjeseca po izborima.

Listovi bilježe sa zadovoljstvom izjavu, koju je ministar Ljuba Jovanović dao u ime vlade u Narodnoj Skupštini, da će vlada zaštićivati građanska prava i slobode i da ne će dozvoljavati nasilja, strančarstva i nepravde bilo proti kome. Neka se ovo počme da provada, jer bi to bio najuspješniji rad za sporazum.

Zabilježiti je važan događaj dolaska francuskog generala Leronda u Beograd. On bi imao da obade naše glavne gradove, da pregleda sve garnizone, vojsku, municiju i t. d. Ovaj dolazak stoji u uskoj vezi sa posjetom Maršala Foša u Poljskoj i Českoj. Nešto se iza brda valja!

Zadnje novine donose, da se ministarski savjet bavio sa pitanjem ratnog plijena, koji je svugdje bio opljačkan i uništavan. Poslije četiri godine izaći će naredba, da se ratni plijen ustanovi, popiše i spremi: Kao da nije svugdje već dobro bio spremljen! Uredili su ga drugi, koji su bili malo brži od ministarskog savjeta!

Vlada i šibenska luka.

Nema varoši u našoj državi, koja bi bila u svakom pogledu toliko zapuštena, kao grad Šibenik. Nakon oslobođenja od talijanske okupacije s pravom smo mogli očekivati, da će naš grad sa svojom glasovitom lukom biti predmetom osobite pažnje i brige sa strane svih državnih činioaca. Talijanska je okupacija uništila našu trgovinu, našu industriju i naš promet; spriječila je svaku privrednu djelatnost; onemogućila razvoj svake energije i inicijative. Kad je sila talijanskog vojništva napokon ostavila naš grad, onda se najbolje opazio, koji je težak udarac zadan osobito Šibeniku s talijanskom okupacijom, te koliko je stradao naš privredni život, koji se pomalo pretvorio u pravo mrtvilo.

Za vrijeme okupacije, naravno, nijesmo mogli da budemo dionici onih blagodati, što ih vlastita država pruža svojim krajevima. Od talijanske pak okupatorne vlasti naš narod nije tražio ništa, nego je dapače iz narodnih pouda provodio pasivnu rezistenciju proti mnogim pokušajima i ponudama o izvedenju raznih tobože opće korisnih planova. Svojim otpornim drža-

njem pučanstvo je sve to odbijalo, jer je bilo svijesno, da bi izvedenje lučkih radnja, gradnje puteva, popravak i proširenje vodovoda, podizanje tvornica i drugih pothvata sa strane Talijana značilo pogoršanje našega narodnog položaja i pojačanje pogibelji našega zarobljenja. Naš narod je znao, da je za tim išla okupatorna vlast te da joj je bila namjera stvarati što moguće više prejudica, da otegoti položaj naše države u budućim pregovorima. Svega toga, hvala Bogu i svijesnom držanju naroda, nije bilo, i kad je došla evakuacija, Talijani se nijesu mogli da pohvale, da su ovdje učinili i ostavili jednu gradnju, trajne javne koristi.

Međutim su drugi gradovi i krajevi koje nije snašla nesreća tuđinske okupacije, odmah od postanka naše države imali prigode, da se u svim svojim potrebama obraćaju svojoj novoj narodnoj upravi. Odmah su imali, kome da te potrebe iskažu te da predlože ili traže skupa sa državnim upravnicima načine, kako da se tim potrebama doskoči. Imali su tako prigode, da stupe u doticaj sa vima

nadležnim činbenicima, da uzdrže s njima neprekidne veze, da objasne i stvore neko razumijevanje za svoje posebne prilike i potrebe. I u tome radu i nastojanju mnoga su mjesta i krajevi ipak imali uspjeha. Udovoljeno im je raznim potrebama, ako ne vazda u potpunoj mjeri, ali ipak bar toliko, da se spriječio nazadak i da je stvo- ren temelj za daljni uspješan rad. Država im je pricala u pomoć sa raznim subvencijama i potporama, stvaranjem novih opće korisnih ustanova, omogućivanjem predujmova i postignuća kredita za izvedenje najnužnijih radnja, saradnjom državnih stručnjaka pri opće korisnim pothvatima i pri sastavljanju planova za potrebite buduće radove. To je dakle materijalna i moralna pomoć, što su je odmah od ujedinjenja amo primili i mogli da prime razni naši krajevi i gradovi sa strane državne uprave. Mi im radi toga ne zavidamo. Nama je naprotiv ugodan svaki njihov napredak. Ognje smo činjenice istakli samo zato, da bude očividnija razlika u postupanju vlade s ovim našim krajevima, koji su stenjali pod tuđinskom okupacijom.

Već su skoro dvije godine, da smo oslobođeni od Talijana. Možemo li se mi u Šibeniku pohvaliti, da nam se bilo u čemu došlo ususret onom izdašnom pomoći i pažnjom, koju smo s pravom mogli očekivati? Čak, kad se neke naše opće korisne ustanove obraćaju vladi za kakvu malenu pripomoć, koja se inače drugima obilato udjeljuje, ili uopće nema nikakva odgovora ili je negativan. Ovakvo se postupa u sitnim stvarima, a da o krupnijima ni ne govorimo. Luka nam je zapuštena, te se danomice ruši na veliku, opću štetu. Putevi su nam neprohodni, a ne popravljaju se. Još manje se misli i radi oko nastavka gradnje novih, već davno započelih Svi naši prosvjetni zavodi, sve škole zbijene su u tako nevoljnim prostorijama, kao valjda nigdje na svijetu, a da se ništa ne preduzmi, da se

bar postepeno providi i doskoči toj nevolji. Razvoju trgovine i prometa stavljaju se sve moguće zapreke. Uzalud se dižu tužbe, uzalud se traži uklo- njenje ili ublaženje tolikih besmislenih zapreka i teškoća. Grad je potpu- no zapušten! Nema nikakve građevne djelatnosti, dok vlada velika oskudica stanova. Pučanstvo je prisiljeno, da stanuje stisnuto u potkrovljima i ko- nobama, a da se ništa ne preduzmi, da se ove stanbene neprilike uklone.

Mi imamo i ministarstvo socijalne skrbi i ministarstvo zdravlja, pa da bi bar koja incijativa, koji poticaj ođanle sinuo za uređenje ovih neprilika. Kad nam je jednom vlada nametnula komesare, kad je isključila narod iz općinske uprave, da bi se bar ona nametnula i komesarima te im pribavila sredstva, da se jednoj velikoj potrebi i opasnosti učini kraj. A što da kažemo o našem poljodjelstvu? Koju pouku, koju pomoć prima naš vinogradar, koji ne može da priveže kraj s krajem radi krize u prodaji i niskoj cijeni vina? On se duži po bankama i kod privatnika, dok sve zadruge propadaju u nemogućnosti, da davaju kredit uopće, a pogotovo ne jeftin.

No o tome dosta, jer je po svemu već istaknutome dosta jasno, što nas konačno čeka, ako državna vlast ne promijeni svog držanja prema našem gradu, kojije u prošlosti dokazao, da ima sve uvjete za jaki napredak. Šibenik je radi tih naravnih uvjeta iza Trsta i Rijeke bio najveća prometna luka na istočnom Jadranu. Ovdje je vladalo blagostanje, bilo je obilno zarade, pak i obilno života i zadovoljstva. U takvoj je slici svijet poznavao ovaj naš Šibenik. Sada je njim zavadalo mrtvilo. Nestalo je u njemu života, prometa, rada, zadovoljstva. Neka državni upravnici malo promise na opću štetu, koja se nanosi državi i narodu daljnim zapuštanjem jedne od najljepših i najprometnijih luka na Jadranu, kao što je Šibenik, pak neka svi ozbiljno štave ruke na posao!

Smanjenje broja činovnika.

Prema izjavama ministra financija i zaključcima Ministarskog Savjeta misli se ozbiljno pristupiti redukciji, t. j. smanjenju broja činovnika u našoj državi. Svega imamo preko 200 hiljada državnih činovnika i namještenika, za koje se troši polovica svih predviđenih prihoda proračuna: 3 milijarde i po dinara. Mi imamo potom relativno mnogo veći broj činovnika negoli ijedna država na svijetu, dok je administracija kod nas najlošija, jer dobar dio činovnika ne posjeduje potrebitu stručnu sprenu, a osim toga su ljudi loše nagrađeni za rad, što se od njih zahtijeva, pak se moraju baviti drugotnim poslom, da preko plate što zarade, ili moraju činili razne zloporabe, da ne stradaju sa

svojim obiteljima. Činovnik pak, koji hoće da pošteno i savjesno vrši svoju dužnost, mora da gladuje, da u svemu oskudijeva, da se bori sa bezbroj nevolja, Sasvim je prirodno i razumljivo, da pri takvom stanju stvari mora da kod njega malakše energija i volja za rad. Svemu tomu zlu treba naći lijeka, dok je još navrijeme. Treba poboljšati u prvom redu materijalno stanje činovnika tako, da mogu pristojno živjeti, a da se ne moraju, kao sada, očajno boriti za opstanak.

Više negoli sve naše unutrašnje političke trzavice, više negoli sve po- grješke naše gospodarske i financijske politike škodilo je i škodi ugledu i kreditu naše države opća spoznaja i uvjerenje, da je kod nas isključena

dobra i savršena administracija radi mizernog materijalnog stanja činovništva. Onaj smanjeni rad: zbog duševne klonulosti kod jednih, zbog drugotnog, privatnog zaradivanja kod drugih, zbog nemirne savjesti kod trećih nadoknađivao se dosad uzimanjem u službu novih sila svakakvog kvaliteta. Tako se nagomilao ogroman broj suvišnih činovnika na još veću štetu državne uprave i njezinog ugleda.

Sad izgleda, da postoji ozbiljna namjera, da se činovničko pitanje napokon uredi. Ali put, koji je odabran, da se dođe do povoljnog cilja, po našem mišljenju nije za to apsolutno podesean. Službeno se javlja, da će se reducirati 10 po sto činovnika, i misli, se, da će time biti sve u redu, pak da će se prištednjom od toga moći bolje nagraditi preostalo činovništvo. Zašto postavljati kao sredstvo za saniranje prilika jedino i samo redukciju od 10 %? Treba najprije smanjiti broj ministarstva i svu onu silu novih neodvisnih ureda, pak tek uporedo s tim smanjivati broj suvišnih činovnika, koji će već po sebi onda oplasti. Stvoren je bezbroj čisto posebnih neodvisnih ureda: za zdravstvo, socijalnu skrb, agrarnu reformu, građevine i t. d. Sve su to prije bili razni odsjeci namjesništva ili kotarskih vlasti, koji su se posluživali kancelarijskim osobljem, sredstvima, arhivom dotične vlasti. Sada svi ti novi uredi moraju imati svoje šefove, činovnike, kanceliste, pisare, kancelarije, arhive, jednom riječi mnogo toga, što je suvišno.

Nema smisla govoriti o redukciji 10 % činovnika. Ima grana državne službe, gdje će se moći i morati reducirati i 50 %, a ima ih, gdje se ne će moći reducirati ni 1 %. Treba reducirati ono, što je zbilja suvišno, što je balast, koji sprečava normalni tok službe, a stvara nove, nepotrebite poslove i afere. Uzmite naš pokrajinski školski odsjek. Prije su četiri činovnika na namjesništvu bila dovoljna, da svladaju sav posao i da uredno vode školsku upravu. Danas, kako nam kažu, ima na školskom odsjeku tridesetak činovnika: što viših, što nižih nadzornika, podnadzornika, izvjestitelja, pomagača, stručnjaka, pi-

sara i t. d. Kakva je pak uprava, to predobro zna čitava pokrajina: osnovne se škole redom zatvaraju, nastaju česte afere, radi kojih ministarstvo ima pune ruke posla. Kad bi se tu reduciralo osoblje i za 70 %, uprava bi tekla normalno, ne bi bilo vremena za strančarstvo, za sitničavosti, nego bi se neophodno nužno osoblje dalo ozbiljno na posao, pak bi sve moglo i moralo biti u redu.

Najprije dakle treba temeljito reorganizirati državnu upravu u svim njezinim granama i ustanovama, pa tek onda trijebiti i što je suvišno ukloniti. Bez toga je redukcija činovnika jalov posao!

Lijepa i rijetka svečanost.

Prošle nedjelje sin težačke obitelji naš mješćanin Ante Kreše Zorić otpjevao je svoju Mladu Misu u Stolnoj Bazilici sv. Jakova. U današnje moderno razvratno doba, kad kod mladeži sve više ponestaje idealizma, vrlo je radosna i utješljiva pojava vidjeti mladog čovjeka, kako prezirući i odričući se svih čara i zamama svijeta sav se posvećuje neumornom i požrtvornom radu za Boga, za Crkvu, za narod svoj. Tu radost, to veselje očitio je prošle nedjelje sav naš grad a napose mladomisnikova Gorica, gdje se on rodio, pak su tu radost i vanjskim načinom htjeli da iskažu. Zato su okitili svoje kuće zastavama i sagovima, zato su ga posipali cvijećem i slatkisima, zato su mu putem i u crkvi glasno čestitali i blagoslivljali ga, zato su ga nadarili bogatim i lijepim darovima, zato su mu činili gusti špalir na polasku i povratku, zato su onako brojno prisutovali njegovoj Mladoj Misi, zato su mu onako veselo slavila sva crkvena zvana. Sve je to, kao što očitivalo, tako i povećavalo opću radost i svečano raspoloženje našega građanstva toga nezaboravnog dana.

Oko 10 sati više i niže svećenstvo Stolne Bazilike korporativno je pošlo dignuti mladomisnika iz kuće stanova, da zajedno s njim i rodbinom mu te znancima i prijateljima u povorci pođu do stolne Bazilike.

Dok je ulazio u crkvu, oči su svih bile uprte u mladog svećara. Svečan je bio prizor, kad je mladi svećenik u svečanom ornatu po prvi put pristupao oltaru Božjemu i prije Mise zazivao pomoć Duha Svetoga pjevanjem „Dođi Duše Stvoritelju“. Još svečaniji je bio čas, kad je započeo Misu i malo zatim tronuto zapjevao „Gloria“, pak prefaciju. Najsvečaniji je pak čas bio, kad je po prvi put božanskom vlašću pretvarao kruh u Tijelo, a vino u Krv Spasiteljevu, kao što i najganufliviji, kad je svojom rukom dijelio sv. pričest ocu, majci i tetkama. Misu je lijepo i skladno otpjevao zbor kat. učenika i pomlatka „Zore“, dok ih je na orguljama pratila Dominikanka č. s. Cirila. Preko Prikazanja sve je zanio vlč. don Joso Krnić divnim pjevanjem moteta „Zakle se Gospodin“ od Ravasi-a. Prigodni vrlo lijep i dirljiv govor izrekao je vlč. don Rudolf Pian, u kojemu je rijetkom govorničkom vještinom prikazao svu uzvišenost i apostolat svećeničke službe. Iza Mise je mladi svećar iz dna duše zapjevao „Tebe Boga hvalimo“ i zahvalio Bogu, što mu je dao, da je dočekao taj toliko željkovani dan. Uvečer je mladomisnik u Stolnoj Bazilici obavio Blagoslov sa Presvetim te je opet bio predmetom opće pažnje i simpatija.

Za vrijeme objeda palo je više zdravica: g. Vlade Kulića, kao kućnog prijatelja i svećareva kuma, vlč. don K. Stošića u ime svećenstva i vlč. don A. Radića u ime mjesnih kat. organizacija. Pročitane su i čestitke i 2 prigodne pjesme organizacije jug. kat. učenika (N. Krstić) i organizacije jug. kat. daka (B. Dulibić), koje su vrlo uspjele, pak su se svima prisutnima jako sviđele. Pročitane su i brojne brzojavne čestitke od raznih znanaca, prijatelja i društava. Na koncu se mladomisnik lijepim govorom toplo zahvalio svima koji su mu pri ovoj slavi bili pri ruci i zaslužni su, da je on danas svećenik.

Ova je slava bila tako lijepa i svečana, da ju je teško opisati, ali da se bolje ne da zamisliti. Ostat će neizbrisiva u najljepšoj uspomeni ne samo mladom svećeniku, već svima

građanima, a napose njegovim sretnim roditeljima, rodbini, znancima i prijateljima.

Još o uništenju starih općinskih spisa.

U zadnjem smo broju dokazali, da su važni stari općinski spisi, među kojima i blagajnički dnevnic, dospjeli u dućane kao nevaljane kartušine za omot. U zadnjem broju mjesnog „Dalm. Radikala“ naša općinska uprava hoće da se brani, da ona nije počinila barbarstvo uništenja ovih važnih starih spisa, nego da su to učinili Talijani za doba okupacije. Tom prigodom ističe, kako i inače stari blagajnički dnevnic nisu od kakve važnosti te bi zasluživali, da ih se čuva. Ovim omalovažavanjem općinska uprava direktno brani čin uništenja spisa, jer, kad tvrdi, da ti spisi nisu važni, bez zamjerke ih je mogla da uništi i talijanska i sadašnja uprava... Da ne duljimo!

Kada općinska uprava tvrdi, da su Talijani skartirali i rasprodali dio općinskog arhiva, cijenimo, da je dužna, da kaže — jer, kad tvrdi, valjda ima dokaza — tko je to učinilo, kada, komu su spisi prodani, koliko se utjeralo i pod kojim stavkom blagajničkog dnevnika. Budući se pak radi o važnim spisima i oštećenju općine — kako se tvrdi — sa strane okupatorne vlasti, dalje pitamo općinsku upravu, je li kad proti tomu protestirala te tražila zadovoljstinu i nadoknadu štete. Općinska bi uprava još morala da razjasni, kako su Talijani te spise dali Hrvatima, jer se glavnih štok starih spisa nalazi kod trgovca Rade Šare. Mi držimo, da bi Talijani bili dali prednost Talijanu. Napokon mora da nam razjasni, kako se ti stari spisi tek sada, nakon 2 godine od polaska Talijana, upotrebljavaju za omot, a ne prije, kad je bila potpuna oskudica papira.

Upogled važnosti spisa, osobito blagajničkih dnevnika, ne ćemo se prepirati. Općina im na koncu priznaje „čednu“ važnost. No uza sve to ne kaže, je li što poduzela, da se spasi bar ono, što je moguće. Općinska

PODLISTAK

Don 1. VULETIN:

Požrtvovna služba dušobrižnika.

(Konac.)

Najednom župnik začuje zavijanje gladnih vukova naokolo po šumi i upozori slugu. Uхвати ih strah i nezvjesnost, što da rade. Teško je imati pojma, što će reći: u pustoj samoći, u velikoj šumi slušati, kako muklo odjekuje zavijanje vukova, osobito kad se na putnika spušta noć. Čini se, da si usred afrikanske pustare, ostavljen na milost i nemilost divljeg krvoločnog lava, koji se približuje rastvorenom žvalama, da te nemilosrdno proždre. Vukovi su se međutim približavali. Kako su grane bile podkresane, župnik je izbrojio 6 vukova u neposrednoj blizini. Što će sada jadicnici? Nije moguće prosljediti, tim više, što će domalo noć, a vratiti se natrag bilo je isto tako nemoguće. Župniku dođe na um sretna misao, da se brzo uspenju svaki na svoje stablo, a konja da privežu. Tako odmah i učine.

Domalo se spusti crna noć. Studen vjetar probija im kroz granje u kosti, a snijeg leprša sve jače. Da ne bi zbog obumrlosti pali na zemlju svaki

se od njih priveže za granu oko pasa, e da uzmogno dočekati željnu zoru. Ali dugo je — vječnost je do zore.

Domalo eto i gladnih vukova ispod njihovih stabala. Navale na jasnoga konja. U smrtnom strahu slušali su, kako se konj muči, rže i zavija dubokim jaukom. Kroz kratko je podlegao i postao plijenom gladne zvjeradi. Župnik nastoji, da mršavim razgovorom ulije svome slugi, a i sebi. Jadna je ta utjeha! Led probija kroz kosti, kroz mišić ruku i nogu. Sve manje i manje se razgovaraju, mučnije dišu i čute, kao da im ponestaje zraka. Pamet im se pomućuje, a da ni sami ne znaju, kako se to zbiva. Čute umornost... san. Teško će izdržati. Svaki sam sebi nešto moli, a župnik videći skrajnu pogibelj zamrzlosti preporuča dušu Bogu sebi i svome momku. Dobro će ih obuhvatiti led, smrznut će se živi na stablu i sutra će ih naći ukočene i mrtve. Nitko ne će moći protumačiti, kako su na stablo dospjeli i tko ih je uz grane vzeo. Svatko će promisliti na kakvo razbojstvo. Oni sami ne znaju kazati, u koje doba noći izgubiše svijest. Prevladao ih je nekakav neobični san, obnemoglost i ostadoše tako čitavu noć.

Sutradan podoše lugari u potjeru za vukovima, kako im je bila i dužnost, kad čuju njihovo zavijanje u

noći. Namjeriše se uprav na mjesto, gdje je konj izdržavao zadnju borbu. Nadođe ga raskomadana i razmrčavana. Musliman odmah prepozna konja, te reče: Ovo je konj ujakov (tako oni zovu katol. župnika)! No gdje je on i sluga? Strah me je, da će biti pod snijegom smrznuti ili rastrgani od vukova. Okrenuše se tada svi naokolo sebe, kao da traže očima trag izgubljenomu župniku, i ugledaju na bližnjem stablu bukve čovjeka ukočena i smrznuta, a na drugom drugoga. Oči su im bile zaklopljene, puni sledenog snijega. Sav užas zaokupi ove ljude. Protruše od pete do glave, kad upознаše ujaka i njegovu pratioca. Eto, kad se vraćao sa svoje najpreče i najsvetije dužnosti, pao je žrtvom strašnog leda! Kako će ih sada odvezati i skinuti? Posao je bio pogibeljan, da se jadicnicima ne prelomi ruka ili noga, što se obično lako događa kod smrznuća. Dođu na sretnu misao i jedan od njih opet po snijegu odleti do lugarske kuće i donese pilu. Velikom pömnjom prepale tada granu stabla, polako ju spuste na zemlju, odsijeku graničice, te dignu po redu tužnu nosiljku i ponesu ju do lugarnice.

Blagdan je Svih svetih. Župnikovo je selo bez službe Božje, a kuća zatvorena. Nigdje traga ni župniku ni slugi, a ni konja nema u štali. Nitko to ne

zna protumačiti. No svijet lako nagada, da će župnik biti pošao one noći k bolesniku, te ga spriječilo u povratku „Božje vrijeme“.

Čim su lugari prispjeli do lugarnice, odvežu ih i unesu u kuću i poče ih trti snijegom po naučenom precpisu bez ikakve nade, jer su bili uvjereni, da su mrtvi. Sve pomalo unesu ih u toplu sobu, a u usta su im ulijevali po koju kap ruma. Kad su ih dobro protrlji i od mraza oslobodili, položise ih u toplu postelju. Poslije dugog vremena jadicnici otvore oči. To je bio prvi znak života. Struja neobičnog zadovoljstva i radosti prođe svima kroz srce. Brzo im dadoše tople juhe i mlijeka, dok su se povratili k svijesti. Tada su pripovjediili svu tužnu povjest jedni drugima. Župnika obli suza zahvalnosti prema Bogu i njegovim spasiteljima, kojima je pošlo za rukom od stalne smrti spasiti dva života.

Ovako se mogao saznati ovaj tragični događaj, a nije ga zabilježilo još nikakvo pero. Za su nj znali samo župljani i okolišna sela. Da su umrli, bilo bi se nagadalo o razbojničkom činu ili osvjeti, dok je to bila velika žrtva plemenitog dušobrižničkog rada i dužnosti, koja ne pozna nikakvih zapreka u samaritanskoj ljubavi vječnog spasa ma i jedne jedine duše, od Isusa žrtvom križa otkupljene.

uprava govori o opstojnosti drugih spisa ekonomsko-financijske naravi, koji se netaknuti čuvaju. Mi bismo željeli znati, koji su ti spisi, kada u te ne ubraju ni proračune ni konačne račune, pa ni blagajničke dnevnik, koji zadnji mogu sad možda biti glavni dokaz uplata. I naša je općina sklappala zajmove uz amortizaciju i od 50 godina!

Pitanje važnosti spisa neka prosude stručnjaci. Mi se nijesmo ni obratili na općinu nadom, da će što poduzeti. Poslije odgovora općine jasno je, tko je prodao odnosno stare spise. Mi se stoga ponovno obraćamo zvaničnim ljudima i vlastima, da povedu izvide, ustanove, tko je kriv, te porade, da se od daljne propasti spase važni općinski spisi.

Iz katoličkoga svijeta.

Novi splitski kaptolski vikar. Preč. gosp. Msgr Leopold Ivanišević, dosadašnji kaptolski vikar splitske biskupije, zbog bolesti odrekao se te službe. Splitski kaptol izabrao je mjesto njega novim vikarom (poglavicom biskupije do imenovanja novog biskupa) kanonika preč. don Luku Grgića.

Desetgodišnjica Hrv. Kat. Nar. Saveza. U nedjelju 27. svibnja navršit će se 10 godina, kako je u Zagrebu osnovan Hrvatski Katolički Narodni Savez, matrica svih hrvatskih katoličkih prosvjetnih društava. Desetgodišnjica će se proslaviti svečanim načinom. Članovi, kojih već ima na hiljade, pristupit će toga dana sv. pričesti, a katolička društva, začlanjena u Savezu, priredit će toga dana akademije i predavanja te će sakupljati prinose za Savez.

Domaće vijesti.

Kampanja proti českim turistima. Neke novine čini se, kao da su zabrinute radi toga, što naša braća Česi u velikim masama pohađaju Dalmaciju i što ovdje kupuju hotele i zemljišta. Upozorujemo, da se nitko u Dalmaciji na to ne tuži. Svatko je naprotiv zadovoljan, što Česi k nama dolaze i što se za našu zemlju zanimaju. Stoga je čudnovato, da netko u Zagrebu i Beogradu ne gleda dobrim okom razvoj prometa stranaca u Dalmaciji, komu upravo Česi najviše doprinšaju. Kad nam naši ne mogu pomoći, neka nam barem ne odnemognu! Dosada mi ovdje dobro znamo, da je nekomu drugomu zazorno, što poduzetni Slaveni, Česi, "poplavljuju" Dalmaciju. Neka naši novinari dobro paze, da nehotice i nesvjesno ne nasjedaju baš onomu drugomu. U Dalmaciji ima predovoljno mjesta i za kapitaliste Zagreba, Beograda i čitave Amerike, pak neka se žure, da i oni što poduzmu. Mi n. pr. u Šibeniku imamo divno kupalište na Jadriji, na upravo čarobnom položaju. Podignuto je velikim žrtvama građana, koji ne nailaze na nikakvu susretljivost ni naših kapitalista ni vlasti. Koje onda čudo, ako poduzetni Česi budu i tu podigli veliki moderni hotel? No o tome više možda drugi put.

Kredit za ličku željeznicu. Financijsko-ekonomski komitet dozvolio je ministru saobraćaja svotu od 7 milijuna dinara za nastavak gradnje željezničke pruge Gračac-Knin. Misli se, da će se s ovom svotom moći raditi mjesec dana. No na ovaj način pruga ne će biti nikad dovršena, a kamo li kroz ovu godinu, kako je više puta bilo zamčeno. Treba pribaviti jednom svu svotu, koja je potrebna za gradnju, i tada nastaviti rad svom hitnjom i odlučnosti, da jednom

i ovaj naš zapušteni kraj uzmogne odahnuti.

Uspostava redovitog teleg. saobraćaja sa Rusijom. Danom 15. maja o. g. pripuše je redoviti telegrafski saobraćaj između naše države i Rusije. Taksa od jedne riječi iznaša 56.5 zlatnih santima t. j. 11. Din. i 30 para.

Gradske vijesti.

Odbor za euharistični kongres u Zagrebu. Kako je već poznato, ove će godine biti u Zagrebu, i to u subotu i nedjelju poslije Velike Gospe, naime 18. i 19. kolovoza, veliki euharistični kongres za sve katolike u našoj državi. Od 25. pak do 28. kolovoza bit će u Ljubljani V. slovenski katolički kongres. Da ova oba kongresa budu što veličajnija u počast euharističnog Isusa, a istodobno i manifestacija vjerske svijesti svih katolika u našoj državi, potrebno je poraditi, da što više naroda učestvuje na ovim religioznim sastancima. U tu svrhu presv. biskup dr. Mileta sastavio je ovaj diecezanski odbor za šibensku biskupiju i apostolsku administraciju: Predsjednik g. dr Ante Dulibić; potpredsjednici Msgr Ivan Mirić i kan. Ivo Ivanović (Pag); tajnik Msgr Ante Šare; odbornici: Msgr Grgur Gojanović, Msgr Ivan Bježić (Primošten), don Ante Banić (Nin), don Mate Garković (Preko), O. Vencestav Bilušić, g. Augustin Meznarić, g. Vladimir Kulić, don Ivan Berak (Murter), don Ante Radić i g. Krsto Jadronja.

Dijeljenje sv. krizme. Na duhovski ponedjeljak, 21. ov. mj., presv. biskup dr. Mileta iza svete mise u Stolnoj Bazilici sv. Jakova dijelit će sakrament svete potvrde Funkcija će početi oko 11 sati.

Izlet učenika Učiteljske škole u Knin. Nakon što su učenici Učiteljske škole sa svojim nastavnicima razgledali sve važnije znamenitosti našega grada, prošle su nedjelje zajedno sa učiteljima-cama mjesnih osnovnih i građanske škole priredili izlet do Knina. U pratnji upravitelja g. Morovića i agronoma g. Zlatara pregledali su uzorno državno imanje i poljodjelsku školu na "Glavici" Iza objeda popeše se na starodrevnu kninsku tvrđavu, a zatim su pregledali muzej i druge znamenitosti mjesta. Do konca godine uprava škole s đacima misli upriličiti još nekoliko izleta u bližnju okolicu, što je dobro, korisno i pohvalno.

Iznakaženje grada. Kad se naš Šibenik ne poljepšava, kad se u njemu ne grade ni velike palače sa lijepim fasadama ni skromne kolibe, naša je općina mišljenja, da zato grad treba iznakaziti. Komesari su ostavili po koju uspomenu, kao n. pr. perivoj, zahod i t. d., pa zašto se sadašnji komesarijat ne bi prodičio makar s jednom barakom. Naši će građani ostati zapanjeni, prenera eni, kad čuju, da je naša općina prodala ili dozvolila "Sokolskom Društvu" prostor općinske vlasnosti ispred Kina "Tesla" i čuđa Iljadice i Belamarića, preko puta općinskog perivoja, da na njemu podigne veliku baraku. Baraka će morati da sakrije pogled stranca na lijepu kuću Iljadice i na ukusno uređeni kino, da pritisne put od Poljane do mora, da izgrdi Poljanu i perivoj i da ga zaguši, jednom riječi da iznakazi ono jedino lijepa, što ima naš unutarnji grad, jedini predjel, gdje građani mogu da odahnu. — Mi pitamo: Je li ikome mogla da na pamet pane tako smušena ideja? Mi se ne čudimo općinskoj upravi, nego se čudimo "Sokolskom Društvu", što je na nešto takva pristalo: da utroši novac na

nešto, što će svaka razborita općinska uprava morati da odmah ukloni, e da naš grad ne bude dalje izvrgnut ruglu. U doba dočeka vladara, posjeta stranaca sve je drugo moglo pasti na um, ali nikad jedna takva grdoba. Ta ima i na obali i u Mrkičinom perivoju i drugovdje dovoljno mjesta za gradnju barake i zgrada. I onaj bedem između Mjesne Komande i Kavane na Poljani mogao bi se porušiti i poslužiti, da se podigne jedno pristojno prizemlje. Treba samo nastojanja i rada, da se do toga dođe. Graditi bilo što uz perivoj znači isto, kao kad bi se to u Splitu gradilo na Narodnom Trgu. Zašto ne graditi onda nasred Poljane? Bila bi veća slava općini! — Čujemo, da je uložena utok i protest, pak očekujemo, da će starija vlast spriječiti ovo naumljeno čisto smušeno iznakaženje Šibenika.

Izlet građanske škole u Trogiru. U utarak i srijedu boravili su u našem gradu učenici i učeničke građanske škole u Trogiru, koji su pod vodstvom svojeg upravitelja g. M. Vunića razgledali grad i gradske znamenitosti, te razne tvornice.

Posjet slušača zagrebačke Visoke pedagoške škole. U utarak su bili u našem gradu i slušači Visoke pedagoške škole iz Zagreba. Prošli su kroz Bosnu preko Knina u Split. Razgledali su splitsku okolicu, Solin, Kaštela. Pregledali su i znamenitosti našega grada, te su u utarak uvečer otpuvali preko Bakra za Zagreb.

Krva potreba. Neki naši građani iz Vrulja nam se tuže, da opet prijeti pogibao okuženja čitavog onog kraja, ako općina žurno ne nastavi gradnjom i popravkom konala, kojim se nenadno prekinulo, a o kom je već dvaput bilo govora u našem listu. Ponovno stoga upozorujemo mjerodavne, da je već vrijeme, da se to pitanje jednom uredi u interesu i samoga grada i zdravlja naših građana.

Zabrana brze vožnje. Općinsko je upraviteljstvo zabranilo vlasnicima svih vrsta vozila (auta, kočija, bicikla, motocikla i slično), kao i svim onima,

koji se na njima voze ili ih tjeraju, u blizini grada i u gradu, i to baš od Pokrajinske Bolnice i od Grade svom državnom cestom, pa putem od državne ceste k obali i svom obalom brzo voziti. U tu svrhu već postavljene na četiri vidna mjesta ploče s natpisom: Ne vozi brzo! Svaki će prekršitelj ove zabrane biti kažnjen.

Darovi "Uboškom Domu". Da počaste uspomenu Pavice Berlat: Ivan Dimitrij Kačić i Obitelj Dundović po din. 50. Da počaste uspomenu Mare ud. Tambača: Oskar Ivon din. 50; Braća Iljadica din. 40; Stipe Šare i Šime Županović po din. 30; Ante Belamarić pk. Miše, Marko Jakovljević Josip Trlaja, Obitelj Ive Baranovića, Vladimir Kulić, Josip Grubišić, Braća Škarica, Josip Škarica i Krste Škarica po din. 20; prof. Marko Ježina din. 25; Vinko Vučić, Jakov Škarica pk. Petra, Šime Baranović pk. Mate, Mate Karadjole pk. Krste, Braća Škarica pk. Dume, Stipe Scotti, Joso Zenić, Obitelj Karadjole pk. Ive, Braća Protega, Karadjole kan. Vinko i Ante Medić po din. 10; Ivan Vučić pk. Andre te Šime i Niko Guberina po din. 5. = Svima darovateljima Uprava harno zahvaljuje.

Javna zahvala.

Iskrenim sažaljenjima i vanrednim saučesćem pri smrti i pogrebu moje starice majke cijelo pučanstvo ove varoši uvelike me je zadužilo, da moram javno izraziti svima moju srdačnu hvalu i vječitu harnost. Osobito blagodarim Ugl. opć. Upravi, crkvinarstvu, bratovštinam sv. Nikole i sv. Ante, gosp. nadučitelju, gđicama učiteljicama, koji sa učećom mladeži uzveličaše onu tužnu povorku. Svim mojim milim zlarinjama - i gospodi ovdje nastanjenoj - od srca hvala, a od Boga plata!

Zlarin, 14. svibnja 1923.

Don Jere Anić,
za se i obitelj.

Jesam li podmirio pretplatu?

Parobrod
"LEVIATHAN"
59956 Br. Reg. tona
Najmoderniji, najveći i najlaksuriozniji oceanski parobrod.
Najveći napor znanosti, snage kapitala i pronalazačnog duha utjelovljeni su u ovom čudesnom parobrodu. — Neprisposobiva udobnost u svim razredima.

Prvo putovanje u New York 17. jula 1923. zatim 7. augusta, 28. augusta itd., svake treće sedmice iz Southampton — Cherbourg. — *Pobliže kod dolje navedenih adresa.*

BREMEN — NEW YORK
izravna veza sa sjajnim američkim vladinim parobrodima. — Ne nadknjivji na udobnosti, čistoti i izvrsnoj opskrbi. — Brzi i sigurni brodovi.

"George Washington" "President Fillmore" "President Harding"
"President Roosevelt" "America" "President Arthur"

Zahitjevaite *pobliže upute i plovidbenu tistinu broj 234.*
Zgodna prilika za otpremu robe

UNITED STATES LINES
Generalno zastupstvo za Jugoslaviju:
Beograd, Palata Beogradske Zadruge.

AMERIKANSKI i ENGLESKI

Singer šivaći strojevi

**SINGER
ŠIVACI
STROJEVI**

Singer igala i dohnađnih dijelova
Singer ulja lonca, svile i t. d.

Vlastita mehanička radiona
Prodaja na otplatu
Singer šivaći strojevi Beurne & Co.
New-York 24-52
Centrala za S. H. S.
ZAGREB, Marulićeva ulica broj 5.

Podružnice: Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar i Brod na Savi, Subotica, Novi Sad, Maribor, Ljubljana, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skoplje, Veleš, Bitolj, Kragujevac, Zaječar i Štip. - Zastupstva u svim većim mjestima.

BERSON

GUMENE PETE i GUMENE POTPLATE

Jeftinije i trajnije su nego od kože!
Najbolja zaštita protiv vlage i sime!

Hamburg-Južnoameričko-parobrodarsko društvo.

Najveći, najbrži i najljepši parobrodi za prevoz putnika sa sjajnim uređajem I. II. i III. razreda odlaze:

22. aprila	"TUCUMAN"
3. maja	"VILL GARCIA"
17. "	"CAP NORTE"
25. "	"SANTA THERESA"
29. "	"ESPINA"
13. juna	"CAP POLONIO"
19. "	"LA CORUNA"
23. "	"TADCIHA"
3. jula	"VIGO"
12. "	"ANTONIO DELFINO"

iz HAMBURGA za Argentinu, Braziliju i Uruguay.
Sve obavjesti daje dragovoljno i besplatno
Glavno zastupstvo za Jugoslaviju:
ZAGREB, Petrinjska ulica br. 73.

POKUĆSTVO

solidno i ukusne izradbe može se dobiti uz veoma niske cijene samo kod dobro poznate trgovine

RIKARD DELFIN ŠIBENIK (Obala).

sa stolarskom-tapetarskom radionom.

DRUGARIJA VINKO VUČIĆ - ŠIBENIK

Skladište kemijskih proizvoda, iaka boja, gumenih predmeta i o.

OPTIKA.

Naočala - Cvikera.
Izvršuje svaku izradbu po okul. Iliječničkom propisan
Primaju se popravci.

PAPIRNICI GRGO RADIĆ

ŠIBENIK (Glavna ulica).

Bogati izbor svih vrsti umjetničkih dopisnica.
Prodaja školskih potrepština, raznog papira te sve vrsti kancelarijskog pribora.
Skladište knjiga za osnovne škole.
Igračke za djecu.
Posluga brza i solidna.
Cijene umjerene!

Kraljevski Holandski Lloyd

Redoviti br. i poštanski brodovi od
Amsterdama i Cherbourga za
Južnu Ameriku
Rio de Janeiro, Santos, Montevideo i Buenos Aires.

Sva potrebna uputstva daje
KRALJEVSKI HOLANDSKI LLOYD
Glavni zastupnik za Jugoslaviju
JUGOSLAVENSKA BANKA d. d.
Zagreb, B-Cesta 33.
Brzovani naslov: Realloyd, Zagreb, kao i naša Agencija Zastupnik Josip Jadronja - Šibenik.
Brz. naslov: Agencija Jadronja - Šibenik.

CUNARD LINE

Najbrži parobrodi svijeta. Izravni putnički tovarni i expres saobraćaj od
Hamburga i Cherbourga za Ameriku i Kanadu
4 dimjaka, 5 1/2 dana. Vlastite kabine za putnike III. razreda. Putnike prate iskusni činovnici do luke ukrcanja, te im putem pruže u svakom pogledu dragovoljno svaku pomoć. Uputstva daje: Cunard Line.
Glavno zastupstvo za Jugoslaviju:
Jugoslavenska banka d. d. Zagreb B-cesta 33. kao i naša Agencija zastupnik Josip Jadronja - Šibenik
Brzovani naslov: „Cunard Line“ Šibenik.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Vlastita zgrada Glavna ulica 108. Podružnica Šibenik Brz. naslov Gospobanka, Telefon br. 16 - Noćni 67

Centrala Ljubljana.

Podružnice: Đakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split. Ispostava: Bled. Afiliacije: Sveopća zanatlijska banka d. d. u Zagrebu i njena podružnica u Karlovcu te Gospodarska banka d. d. u Novom Sadu.

Dionička glavnica i pričuva preko K. 60.000.000.

Ovlašteni prodavaoc srećaka državne lutrije.

Prima uloške na knjižice, te ih ukamaćuje najpovoljnije.

Oprema sve bankovne i burzovne transakcije.

„HAMBURG - AMERIKA LINIJA“ i „UNITED-AMERICAN LINES INC.“

Glavno zastupstvo za Jugoslaviju:
J. G. Drašković, Zagreb

Otprema putnika u I. II. i III. razredu sa najmodernijim parobrodima.
Izravna pruga
HAMBURG - NEW-YORK bez prekreavanja.
„HAMBURG - AMERIKA LINIJA“
Najbolja i najudobnija veza za JUŽNU AMERIKU.
Glede uputa obratiti se na:
Iseljeničku poslovnicu J. G. DRAŠKOVIĆ - ZAGREB
Cesta „B“ br. 3. (kraj državnog kolodvora)
ili na podružnice: u Beogradu, Balkanska ulica 25; u Ljubljani, Kolodvorska ul. 26; te na podzastupstva: u Bitolju, Gjurdje J. Dimitrijević i Komp. Bulevard Kralja Aleksandra 187; u Velikom Bečkereku, Dušan Lj. Mihajlović, Kralja Petra trg 4, u Sušaku, Jovo Gj. Ivošević; u Splitu, Ante Buić, Dioklecijanova obala 13; u Oružu, Ivo Lovričević

PUTNIKE PRATI NA PUTOVANJU OD ZAGREBA DRUŠTVENI NAMJEŠTENIK.